

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 24. rujna 2008.

Pavao kao svjedok susreta s Uskrsim u ivotu Crkve

Odnosi između sv. Pavla i apostola koji su prije njega počeli slijediti Isusa uvijek su bili obilježeni dubokim poštovanjem i onom iskrenošću koja je kod Pavla proizlazila iz obrane istine Evanđelja. Premda je on zapravo bio suvremenik Isusa iz Nazareta, nije nikada imao priliku susresti ga u tijeku njegova javnog ivota. Zbog toga, nakon gromovita događaja na putu za Damask, osjetio je potrebu da se posavjetuje s prvim Učiteljevim učenicima koje je On izabrao da pronesu Evanđelje sve do kraja svijeta.

U Poslanici Galaćanima Pavao sastavlja vaan izvještaj o susretima što ih je imao s nekima od Dvanaestorice: ponajprije s Petrom koji je bio izabran kao Kefas, stijena na kojoj se počela izgrađivati Crkva (usp. Gal 1,18), s Jakovom, "bratom Gospodinovim" (usp. Gal 1,19), i s Ivanom (usp. Gal 2,9). Pavao ih se ne ustručava priznati "stupovima" Crkve. Posebno je znakovit susret s Kefom, koji se odigrao u Jeruzalemu: Pavao je ostao uz njega petnaest dana kako bi se s njime posavjetovao (usp. Gal 1,18), odnosno da bi nešto saznao o zemaljskom ivotu Uskrsloga koji ga je "šćepao" na putu prema Damasku i koji je počeo korjenito mijenjati njegov ivot: od progonitelja Crkve Boje postao je evangelizator one vjere u Mesiju raspetoga i Sina Bojega, koju je u prošlosti nastojao uništiti (usp. Gal 1,23).

Koja je znanja o Isusu Kristu Pavao posjedovao kroz tri godine koje su slijedile nakon susreta na putu za Damask? Među tolikim prikupljenim vijestima, sam Pavao prenosi nam one koje su postale ivo srce njegova Evanđelja: riječi Isusove na Posljednjoj večeri (usp. 1Kor 11,23-25), njegova smrt, ukop u zemaljske dubine, uskrsnuće trećega dana i, nakon Uskrsa, ukazanja Njega uskrsloga Kefi i Dvanaestorici (usp. 1Kor 15,3-5). Riječi Posljednje večere ostavljaju zamjetan

odraz na Pavlov odnos s Isusom Kristom, jer s jedne strane potvrđuju da Euharistija rasvjetljava prokletstvo kria, pretvarajući ga u blagoslov (Gal 3,13-14), a s druge strane tumače značenje same smrti i uskrsnuća Isusova. U svojim poslanicama izraz "za vas" sadran u ustanovljenju Euharistije, postaje "za mene" (Gal 2,20), "za Crkvu" (Ef 5,25) i "za sve" (2Kor 5,14), a ukazuju na pomirbenu rtvu kria (usp. Rim 3,25). Iz Euharistije i u njoj Crkva se izgrađuje i prepoznaje kao "Tijelo Kristovo" (1Kor 12,27) koje se svakoga dana hrani snagom Duha Kristova.

Sam obrazac Predaje sadri prenošenje vazmenih događaja iz Isusova ivota: "Predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim i Dvanaestorici" (1Kor 15,3-5). I u ovoj predaji što ju je Pavao primio ponavlja se ono "za naše grijeha", što stavlja naglasak na Isusovo darivanje sebe Ocu, kako bi nas oslobodio grijeha i smrti. Iz toga darivanja samoga sebe Pavao će izvući najdomljivije i najprivlačnije izričaje našega odnosa s Kristom: "Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Boja u njemu" (2Kor 5,21); "Ta poznate dareljivost Gospodina Isusa Krista! Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite" (2Kor 8,9). Vrijedi prisjetiti se kojim je tumačenjem Martin Luther, tada augustinski monah, popratio ove paradoksalne izričaje: "To je veličanstveno otajstvo boanske milosti prema grešnicima: čudesnom razmjenom, naši grijesi nisu više naši, nego Kristovi, a pravednost Kristova nije više Kristova, nego naša" (Tumačenje Psalama iz 1513.-1515.).

U izvornoj kerigmi, prenesenoj od usta do usta, potrebno je izdvojiti uporabu glagola "uskrsnuo je", umjesto "bi uskrišen" što bi bilo logičnije rabiti, u nastavku nakon "umrije... i bi pokopan". Taj glagolski oblik odabran je kako bi se istaknulo da Kristovo uskrsnuće ima utjecaja sve do sadašnjeg ivljenja vjernika: mogli bismo ga prevesti izrazom "uskrsnuo je i nastavlja ivjeti" u Euharistiji i u Crkvi. Tako sva Pisma daju svjedočanstvo o smrti i uskrsnuću Kristovu, jer - kao što će napisati Hugo od Sv. Viktora - "čitavo boansko Pismo predstavlja jedinstvenu knjigu, a ta jedinstvena knjiga jest Krist, jer sve Pismo govori o Kristu i u Kristu nalazi svoje ispunjenje" (De arca Noe, 2,8).

Sveti Ambrozije Milanski moe reći da "u Pismu čitamo Krista", jer je prvotna Crkva sva Pisma drevnoga Izraela iščitavala polazeći od Krista i vraćajući se njemu. Nabranje ukazanja Uskrsloga Kefi, zatim Dvanaestorici, pa braći kojih je bilo pet stotina i Jakovu, zaključuje se spominjanjem osobnog ukazanja što ga je Pavao primio na putu prema Damasku: "Najposlije, kao nedonoščetu, ukaza se i meni" (1Kor 15,8). Budući da je progonio Crkvu Boju, u ovoj ispovijesti vjere izriče svoju nedostojnost da ga se smatra apostolom na istoj razini s onima koji su mu prethodili: no milost Boja u njemu nije bila uzaludna (1Kor 15,10). Stoga nenadmašiva potvrda boanske milosti pridruuje Pavla prvim svjedocima Kristova uskrsnuća: "Ili dakle ja ili oni: tako propovijedamo, tako vjerujete" (1Kor 15,11). Vanost što ga pridaje ivoj Predaji Crkve, koju prenosi svojim zajednicama, pokazuje koliko je pogrešno viđenje koje Pavlu pripisuje izmišljanje kršćanstva: prije nego što je počeo naviještati Isusa Krista, svojega Gospodina, on ga je susreo na putu prema Damasku i susretao ga je u Crkvi, promatrajući njegov ivot u Dvanaestorici i u onima koji su ga slijedili na

galilejskim putovima.

U katehezama koje slijede imat ćemo prilike još dublje istraiti Pavlove doprinose prvotnoj Crkvi; no poslanje što ga je primio od Uskrsloga poradi evangeliziranja pogana morali su potvrditi i zajamčiti oni koji su Pavlu i Barnabi pružili desnicu u znak potvrde i prihvaćanja (usp. Gal 2,9). Na taj se način vidi da izričaj "ako smo i poznavali po tijelu Krista" ne znači da je njegov zemaljski život bio nevaan za naš rast u vjeri, nego da se od trenutka njegova Uskrsnuća mijenja način na koji se mi odnosimo prema Njemu. On je istovremeno Sin Boji, "potomak Davidov po tijelu, postavljen Sinom Bojim, u snazi, po Duhu posvetitelju uskrsnućem od mrtvih", kako će to napomenuti Pavao na početku Poslanice Rimljanima (Rim 1,3-4). Što više nastojimo slijediti stope Isusa iz Nazareta galilejskim putovima, u toliko većoj mjeri uspijevamo razumjeti da je On preuzeo naše čovječstvo, dijeleći ga s nama u svemu osim u grijehu. Naša vjera ne rađa se iz nekog mita, niti iz neke ideje, nego iz susreta s Uskrsnim u ivotu Crkve.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Pozdravljam drage hodočasnike iz Hrvatske, posebno članice Udruge udovica hrvatskih branitelja iz Zagreba. Neka vaša snaga i utjeha bude vjera koja se rađa u susretu s Gospodinom koji je nadvladao smrt te zauvijek živi, suosjećajući i pomajući nam u našim potrebama. Hvaljen Isus i Marija!